

Антропософски вести

Брой 58
ВЕЛИКДЕН
АПРИЛ 2018 г.

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят – д-р Рудолф Щайнер (1861 – 1925 г.) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ

2. Лонгин копиеносецът
3. По пътя на словото
4. За вярата, любовта и надеждата
6. Тракийско-богомилските конници
9. За приятелите и сътрудниците на Рудолф Щайнер. Алберт Щефен
9. Творецът по пътя към посвещението
11. Духовен календар. Неделя на православие
11. За плащането на членския внос
12. Изкуството като откровение на Духовния свят и възвисяване към него
14. Творчеството на Микеланджело - предсказание на Христовия импулс
15. Вътрешната динамика и равновесието в творбите на Микеланджело
16. В диалог с природата
18. Осмият елемент. За тайната на антимона
19. Покани за годишни събрания на Единното антропософско общество
24. Антропософски групи в България

Имагинация „Горния свят“ - Алберт Щефен

„Няма произведение на изкуството, което да е гравивен елемент на Новата земя, ако не произтича от любовта на свободния човек“.

Алберт Щефен

ЛОНГИН КОПИЕНОСЕЦЪТ

Близко до ол-тара над гроба на свети Петър в едноименната базилика в Рим са поставени статуите на четиримата най-силни светци на църквата. Под тях е и статуята на Лонгин с копие, чието острие е сред най-ценните реликви на християнството. И все пак, това копие не е сред обичайните атрибути на религиозното изкуство, както например пчелният кошер за свети Амвросий, очилата за свети Йероним или хляба за света Елисавета. Самият Лонгин не е нито сред покровителите на занаятите – като Тома Аквински на майсторите на моливи, Катерина от Сиена на перачките, нито пък някой го призовава в случай на болест, както света Одилия при слепота или свети Павел при отровни ухапвания от змия. Римският стотник, който се споменава само в Евангелието на Йоан, е заобиколен от тайнствена аура на анонимност. Дори денят, определен в негова чест – 15 март (16 октомври от Православната църква) – е почти неизвестен, макар и исторически важен.

Изображение на Лонгин в църквата във Валтенбург

както например пчелният кошер за свети Амвросий, очилата за свети Йероним или хляба за света Елисавета. Самият Лонгин не е нито сред покровителите на занаятите – като Тома Аквински на майсторите на моливи, Катерина от Сиена на перачките, нито пък някой го призовава в случай на болест, както света Одилия при слепота или свети Павел при отровни ухапвания от змия. Римският стотник, който се споменава само в Евангелието на Йоан, е заобиколен от тайнствена аура на анонимност. Дори денят, определен в негова чест – 15 март (16 октомври от Православната църква) – е почти неизвестен, макар и исторически важен.

Деянията на Пилат

Името на Лонгин се появява за пръв път в „Деянията на Пилат“ от апокрифното Евангелие на Никодим. Тук той, заедно с жената на Пилат, се връща на гроба след Възкресението на Христос, вече като Римски капитан. В един сирийски текст от Евангелието на монаха Равула от 586 г. той е назован с името Логин, изписано на една рисунка със сцената на Разпятието над главата на копиеносеца. Това име вероятно идва от гръцката дума „logche“ – копие. Коптски документи, описващи Страстната седмица за пръв път свързват слепотата с копиеносеца. Кръвта от раната в прободеното ребро на Христос възвръща зрението му, а копие то остава кърваво. Така се ражда езотеричният мотив за кървящото копие, централна тема в легендата за Граала. Безименният войник от четвъртото Евангелие става централна фигура в християнската езотерика.

Златната легенда

Между 1263 и 1273 г. Яков Ворагински, архиепископ на Генуа, събира животописи и легенди от първите хиляда години история на християнството, които се разпространяват със забележителна скорост като християнска митология. Най-старото германско копие датира от 1283 г. Заглавието на книгата тогава е било „Vitae sanctorum et praedicatori quodam“, но след това става известно с по-краткото заглавие

„Legenda Aurea“ (Златната легенда). В нея авторът събира това, което вече е било известно за Лонгин, добавя още нещо и пише: „Когато Пилат му заповядал, той промушил Господ в ребрата с копие то си; но когато видял знаците – че слънцето потъмнява и земята се разтреперва,

повярвал в Христос. Някои пишат, че неговата вяра била особено силна, тъй като Христовата кръв потекла по копие то и една капка паднала върху очите му, които неподвиждали от болест или старост, и веднага ги излекувала. Така той се отказал от службата и получил от апостолите учението на вярата. Живял 28 години в град Цезарея в Кападокия като монах, а неговите думи и добрият му пример накарали много хора да станат християни.“ Яков свързва този разказ с датата 15 март – денят на смъртта на Юлий Цезар. В заговора и последвалото убийство участва и Касий, който предава Цезар и който носи прякора Лонгин (Гай Касий Лонгин). По този начин Яков иска хората да разберат, че делото на Лонгин е един вид изкупление на противоположното престъпно деяние на Касий. Лечебният ефект от кръвта на Голгота премахва слепотата. Точно както слепият Хьод убива Балдур по заповед на Локи, копие то и тук е дадено в ръката на (полу) слепия Лонгин, само че в този случай резултатът не е Залезът на Боговете, а познанието за Бог.

Мотивът на Граала

Фридрих Хибел пръв забелязва, че на това място в Евангелието на Йоан се появява мотивът на Граала. Именно кървящото копие кара общността на Граала, поразена от слепота, да осъзнае раната си – духовна слепота. В своите „Писма за Евангелието на Йоан“ Фридрих Рителмайер отбелязва, че освен Христос, само слепороденият може да каже „Това съм аз“. Изцелението на един слепороден човек не е чудо в обичайния смисъл на думата. То отбелязва навлизането на Мировата светлина в аза на слепия и е всъщност единението на човека с Логоса. Затова не е важно как копие то става реликва на църквата, кой го намира, пренася и представя на папа Иннокентий VIII. Важното е, че мотивът продължава в сагата за Граала и става символ за постигането на определено ниво на християнско ученичество. Безименният легионер символизира човечеството като цяло и според Фридрих Хибел може да се счита за представител на цялото човечество, което има нужда от спасение. Водата,

която потича от раната на Христос става архетип на духовното кръщение, а кръвта е образ на единението с Христовия Аз. Това означава търсенето на Светия Граал. Затова Рудолф Щайнер нарича няколко пъти копието „слънчевият лъч на свещеното копие на любовта“, в „Теософията на Розенкройцерите“, например.

Марс – Меркурий

Пак там Рудолф Щайнер говори за двете половини на земната еволюция. Първата половина е протекла под влиянието на Марс. Чрез своето свързване с кръвта и тялото човекът е развил мисленето си като личност. Това обаче, в крайна сметка е трябвало да го доведе до слепота и го е направило по-несвободен по отношение на Логоса. Меркурий изцелява този недостатък и отваря мисленето му към спасителната свобода. Марс дава на земята желязо, а влиянието на Меркурий се проявява на земята във все по-голямата свобода на душата, така че тя да придобие независимост. Първото изживяване на всеки духовен ученик е да може да изживее чистото, свободно мислене. Чистото, органично развитие на мисленето изцелява материалното, свързано с

мозъка мислене, и го прави пневматично мислене – мислене, което вижда духа. Тук виждаме по-нататъшната връзка с гръцкото име Логин / LOGOS: сричката „лог“ е в корена и на двете думи. Логическото мислене само по себе си има желязна природа; окъпаната в любов интуиция (по думите на Рудолф Щайнер) се изпълва със силата на Логоса. Старото мислене е ранено; то е кървящото копие. Тук копиеносецът, неизвестният Лонгин, стои в архетипна връзка и със свети Павел. Лонгин/Логин изживява своя Дамаск на Голгота. Този велик неизвестен човек е първият, който тръгва по пътя на свободата и става нов човек. Както при свети Павел, този път го отвежда от робуването на закона до свободата на съвестта. Легендата, стигнала до нас и освободена от миналото, става един предварителен поглед към това, което ще бъде постигнато в бъдеще.

Маркус Шнайдер

Лекция, изнесена на конференцията „Съдбовни образи на Голгота“ през март 2016 г. в Базел
Превод на **Диана Ботушарова**
от сп. „Съвременната епоха“,
брой 12/март 2016 г.

ПО ПЪТЯ НА СЛОВОТО

Словото или Логосът е напредващата в мировото пространство съзидателна божествена сила. Това е изначалният, творещ духовен импулс, който стои в основата на нашия свят, на космоса, на нас самите. Първична духовна мъдрост, съзидание чрез силата на любовта, усъвършенстване на човешкото съзнание в Христос – това е пътят, който Словото извървява от вечността на миналото до днес, отправяйки своето послание и към вечността на бъдещето.

Днес, в епохата на Съзнателната душа човекът се стреми да обхване и обозре чрез мисловната си сила истината за Духа, за произхода на видимия и невидим свят. Някои се вслушват в древните разкази на посветените, четат библейски текстове или теологични и философски трудове, а други приемат в душата си окултната мъдрост и избират да следват Христовия импулс чрез науката за Духа - антропософията. Но духовните истини достигат до нас отново чрез Словото, чрез онова Слово, което се проявява като средство за общуване, като обикновена човешка реч. Как става така, че Логосът – божествената премъдрост, изявявайки себе си чрез различни откровения във времето, днес на земята служи за организиране на човешката комуникация чрез думи, изречения, цели послания? И дали съвременните хора, живеещи в плен на материалистичното мислене не злоупотребяват със словото, изричайки неистини и незрели твърдения, плод на фалшиви убеждения и заблуди? За съжаление за днешния човек е невъзможно да прозре зад видимата, звукова страна на едно твърдение, да съзре духов-

Фрагмент от един от най-старите и добре запазени библейски ръкописи, датиращ от около 180 г. пр. Христос

ната реалност, която се крие зад него и да различи истината от неистината.

И ако искаме да проследим пътя, по който Словото от божествено, се превръща в човешко, трябва мислено да се отправим към онзи далечен момент, в който се ражда библейският разказ за сътворението: „В началото Боговете създадоха небето и земята“ Така започва Битието. Това са думи, чиято сила поражда и оживява в душата на древния човек цял един свят от духовни образи и картини – такива, каквито самите ясновидци, освободени от ограниченията на сетивата съзерцават в духовните светове. От къде тези думи черпят силата си, на какво всъщност се дължи тяхното въздействие?

Отговорът е, че те са написани на древно еврейски език. Особеност на този език е, че всеки звук от него се превръща в душевна сила, а когато звуците са групирани в думи, те пораждат в определена хармония духовни образи в душата на древния евреин. Относно това Рудолф Щайнер казва следното: „Еврейският език или езикът на първите части на библията е един вид средство да пробуди в душата образни представи, близки до тези на ясновидците“. В онези древни времена Словото и човека, пристъпващ с чисто сърце към думите от Битието, могат да живеят в една духовна симбиоза, тогава все още е възможно въздействието на словесното духовно въздействие върху душата.

В своето съзряване обаче, хората стават потенциална жертва на враждебните сили, целящи да ги отклонят от правилния, първоначално замислен божествен план. Заблудите

и неистините стават част от земното битие на старозаветния човек, а душевните му несъвършенства правят невъзможно духовното въздействие на Словото. Идва моментът, когато Логосът трябва да стане плът и да заживее на земята. Така чрез мистерията на Голгота Логосът или Словото се включват в земното развитие като един Божествен принцип, променящ изцяло бъдещето на Земята и даряващ на човешките души спасителните духовни сили. Днес всеки човек може да се самовъзпитава и да променя моралния си облик, следвайки безпримерния подвиг на Христос. Съзнателният контрол над думите, мислите и чувствата са само началните стъпки в окултното му развитие.

А когато в следващото планетарно въплъщение на Земята - на бъдещия Юпитер човекът ще е променил своята

душевна същност и ще притежава имажинативно съзнание, словото, под формата на днешната човешка реч, ще стане излишно. Всеки ще може да възприема аурата на другите, да научава за техните мисли и чувства, да разбира желанията и нуждите им. Тогава хората, чрез органите за духовно виждане ще могат да съзерцават духовните истини. Това ще стане възможно, благодарение на новия морален закон, който ще тържествува в човешките отношения и ще поставя щастието и добруването на другите над личното благоденствие. Така Словото или Логосът и човекът ще се свържат отново в хармонията на обновената човешка личност - личност, в чиято истинска същност ще живее Христос.

Христина Ангелова

ЗА ВЯРАТА, ЛЮБОВТА И НАДЕЖДАТА

*„А сега остават тия три: вяра, любов, надежда;
но по-голяма от тях е любовта.“*

Апостол Павел

Вяра, любов и надежда – това са три сили, „три степени в човешкия живот“.

Какво означават вярата, любовта и надеждата? В тези три думи е събрана същността на човешката еволюция. Това са силите, които изграждат телата на човека - астралното, етерното и физическото. Погрешно би било да си мислим, че същността на тези три понятия се подразбира от само себе си. В духовен смисъл нещата стоят по друг начин и можем да разберем това само ако ги разгледаме от духовно-научна гледна точка. Разглеждайки трите сили – вяра, любов и надежда, Рудолф Щайнер говори за тях като за степени, през които трябва да преминем, сравнявайки ги с развитието на малкото дете. Отначало детето се нуждае от грижите на близките, защото не може да говори и мисли. После чрез подражание на околните то се научава да говори, но все още не може да мисли. Така, докато се опитва да се справи с говоренето, детето се научава „да разбира с помощта на думите това, което блика от неговите смътни чувства, да обхваща в своето съзнание мисловното съдържание на своя собствен език“.*

Изброените три периода в детското развитие можем да сравним със степеня, на която се е намирало човечеството преди хиляди години в старите времена преди Христос, какъв път е извървяло и колко още има да върви в следващите хилядолетия. В тази връзка трябва да говорим за трите откровения, които са дадени на човечеството.

Първото откровение намира своя израз в десетте Божии заповеди на Моисей. Хората приемат това, което им дава Моисей със строгия закон чрез десетте заповеди. В този закон има нещо общовалидно, то важи и днес и е залегнало в законодателствата на всички народи. Рудолф Щайнер разкрива, че чрез първото откровение на човечеството се е казало: „В духовния свят съществува едно първично Същество, което има тук на Земята своето отражение, Аза, и това първично Същество може да се влее като сила в човешкия Аз така, че човекът да следва онези норми, онези закони, които са дадени в десетте заповеди.“

Второто откровение за хората се осъществява чрез Мистерията на Голгота. То е онова ключово събитие, което се превръща в повратна точка по отношение на цялото земно развитие на човечеството. Според Рудолф Щайнер „Ние трябва да виждаме във възкръсналия Христос един вид родоначалник на човечеството: духовният Адам, който проникна в човешките души, ако те са изживели своето пробуждане, и тепърва ги довежда до техния пълен Аз, до онова, което действително оживява човешкия Аз. Както телесният живот на Адам тече във физическите тела на хората, така и онова, което е възкръснало от гроба на Голгота, тече в душите на тези, които намират пътя към него. Това е второто откровение, което е дадено на човечеството, а именно, че то получи благовестието за това, което стана чрез Мистерията на Голгота.“

С десетте заповеди хората бяха ръководени по външен начин. По такъв начин се ръководи и детето, за което близките полагат грижи. Това беше необходимо, защото човечеството се намираше на такава степен, на която „още не можеше нито да говори, нито да мисли.“ Положението се промени, когато хората придобиха такава способност, която може да се сравни с научаването на говора от детето. Чрез евангелията стана възможно хората да могат да стигнат до някакво разбиране за Мистерията на Голгота. Великите художници също изобразяваха по вълнуващ начин евангелските сцени и спомогнаха за това в сърцата и душите на хората да заживеят картините, дошли от евангелските слова, да се пробудят в тях чувства на благоговение и преклонение. Рудолф Щайнер отбелязва, че „това, което се появи в света, това, под чието въздействие хората се оставят оттогава насам, всичко то ни отвежда към Евангелията; то стана достъпно за разбирането на хората така, че те се научиха да говорят по свой начин за Мистерията на Голгота.“

Третото откровение е сравнимо със способността на детето да мисли, „да обхваща в своето съзнание мисловното съдържание на своя собствен говор“. То „трябва да ни донесе пълното съдържание, мисловното съдържание, ду-

ховното и душевно съдържание на Евангелията” – споделя Щайнер. Евангелията не са добре разбрани от хората, но това може да се промени чрез Духовната наука, която ще им помогне да се научат „ да мислят мисловното съдържание на Евангелията”.

Още едно изключително важно събитие, което настъпи в 20 век ще има огромно значение за връзката на човечеството с Христос. Сега и в бъдещето все по-голям брой хора ще имат свръхсетивни изживявания, ще виждат Христос в етерния свят. От Мистерията на Голгота след Възкресението, Христос стана Дух на Земята и по този начин се свърза с цялото човечество, с всяка човешка душа и издигна всеки човешки Аз на по-висока степен. Новото откровение на Христос се изразява в това, че в съвременната епоха Той става господар на човешката карма и поема своята нова служба на съдия.

Често в религиозните среди говорят и очакват Второто Пришествие Христово. Част от хората се надяват отново Христос да се появи в човешки образ, но истината е съвсем друга. Христос ще бъде разпознаван не на физическия план, а в духовния. За тези, които постигат и ще постигат способността да виждат етерния Христос, „ за тях Христос ще се намеси в историята на земното човечество” – казва Рудолф Щайнер. В бъдещите три хилядолетия, започвайки от сега тези хора ще развиват нови способности.

С помощта на Духовната наука те „постепенно ще добият способността да виждат като в сънищен образ кармичното изправяне, изравняване, което ще трябва да стане в бъдеще.” А хората, които не са се подготвили за новите времена и не са стигнали в своето развитие до това разбиране ще смятат, че това, което идва като смътни образи е една илюзия, фантазия, едно болестно състояние.

Колкото повече нараства силата на индивидуалността на човека, толкова повече ще намалява възможността хората да си помагат душевно. Тогава ще се появява и ще бъде разпознаван „Великият Съветник” и съдия на кармата – Христос” в етерен образ. Това покровителство на Христос ще се дава на тези, които са приели третото благовестие, донесено им чрез Духовната наука. Само на Земята докато е жив, човек може да търси и да намери път към Христос. След смъртта никой не може да постигне това, ако не се е подготвил във физическо тяло и ще трябва да чака да се възплъти отново, за да получи разбиране за Христовото събитие.

Рудолф Щайнер посочва, че „задачата на новото благовестие е да ни позволи да познаем целия човек”, защото той притежава не само физическо, етерно и астрално тяло, но и Аз, който представлява най-истинската му съставна част, неговия център. Когато тръгнем от Аза, най-близо до него, неговата първа обвивка е астралното тяло, втората е етерно-

то тяло, а последната, най-външна обвивка е физическото тяло.

Нека да погледнем сега какви сили действат от духовно-научна гледна точка в човешкото същество?

Хората, придържащи се към съвременното материалистично научно познание, смятат, че да се вярва днес е твърде наивно, защото това е било валидно за старите времена, когато човечеството се е намирало на детската степен от своето развитие, а сега е важно всичко да се знае. Независимо от това кой какво си мисли по отношение на вярата, според антропософската наука „в човешката душа вярата представлява една съвкупност от сили, които принадлежат към жизнените сили на душата” и ако душата ни не вярва в нищо, остава пуста. Ако хората изгубят силите на вярата си, не биха могли да се справят със своите житейски задачи, биха живели изпълнени със страх и немощ, защото само чрез тези сили можем да насочим нашето внимание към свръхсетивния свят, към света на Духа. Рудолф Щайнер отбелязва, че „онзи живот, който трябва да блика толкова свежо в нашата душа, може да бъде даден само чрез силите на вярата.” Къде точно се намират тези сили? Те се намират в дълбините на човека, в първата обвивка на нашия

Аз - в астралното тяло. Те са най-важните. Можем да наречем астралното тяло – „тяло на вярата”.

Друга сила, която идва от човешките дълбини, това е любовта. Всяко живо същество, за да съществува, се нуждае от нея. Ако човек е обладан от силите на егоизма и не излъчва любов към другите, би живял в пустота. Значението на любовта е огромно, защото чрез

Картина от купола на Първия Гьотеанум, изобразяваща душевните сили на човека

нейните сили се поражда животът. Тя е нашето вътрешно слънце, което грее в душите ни. Тя притежава творческата мощ на света. „Силата на любовта е такава жизнена сила, която пробужда и съживява нещо, което е спотаено още по-дълбоко в нас, една още по-дълбока сила, отколкото тази на вярата” – казва Рудолф Щайнер. Както можем да наречем астралното тяло „тяло на вярата”, така също тялото на любовта наричаме „етерно” или „жизнено” тяло. Способността ни да обичаме чрез силите на любовта поддържа и предпазва нашето етерно тяло от изсъхване, затова то е и тяло на любовта. Ние разполагаме със силите на вярата и силите на любовта, които ограждат нашия Аз, но без „оживителните сили на надеждата, на сигурността за бъдещето” човек не може да съществува дори физически. Всичко в света зависи от силите на надеждата, те са градивният елемент и за нашето физическо тяло, което е последната обвивка на съществото ни. Всичко това не бихме могли да знаем без Духовната наука, защото в нея са вложени най-могъщите сили на надеждата. Тя ни дарява с истинското познание за кармичните закони, с разбирането, че след смъртта нашето физическо тяло ще бъде сътворено отново от силите на надеждата за следващия ни живот. Ако Духовната наука не

бъде приета от хората като ново откровение, то човечеството ще бъде заплашено от израждане. Ако това се случи, в своите рахитични и осакатени тела хората не биха се справяли с живота. Само чрез „живителните сили на надеждата ще се внесе мозък в костите, жизнена сила в нервите“.

В трите степени - Вярата, Любовта и Надеждата се открива целият човек. Можем да кажем, че нашият Аз е „обгърнат от тялото на вярата или от астралното тяло, от тялото на любовта или от етерното тяло, и от тялото на надеждата или физическото тяло“. Без тези сили човек не може да съществува, защото те са есенцията на нашето същество. Те са светлината, която прониква до най-големите дълбини на човека. Мъдростта, която блика от думите вяра, любов и надежда ни е дадена от Евангелските откровения през всички епохи.

Отличително за нашето съвремие е това, че „тялото на вярата поражда едно отражение или един рефлекс върху човешките души в нашата епоха, като че ли в душите на хората се отразява характерът на вярата, който астралното тяло притежава“ – казва Рудолф Щайнер и добавя, че „в Шестата следатлантска епоха във вътрешността на човека ще се отразява характерът на любовта, който етерното тяло носи, а в Седмата културна епоха, преди Голямата катастрофа, там ще се отразява характерът на надеждата, който е присъщ на физическото тяло“.

През Шестата културна епоха главна движеща сила ще бъде Любовта. Хората ще бъдат проникнати от любов към всяко живо същество и ще се стремят да достигнат „до истинското разбиране на Мистерията на Голгота.“ Тогава човек няма да използва заповеди, ще се ръководи от максимата, дадена от Гьоте: „Дълг, при който човек обича това, което сам си заповядва“. Чрез силите на любовта ще може да се

облагороди човешката същност до такава степен, че ще стане възможно да се осъществи хармония между моралността и ума. Любовта ще се превърне в „моралното слънце на света“. А пълното разбиране на Мистерията на Голгота ще стане възможно след три хиляди години с идването на най-великият Учител – Майтрея-Буда, Учителят на Доброто. Той ще говори на хората на такъв език, проникнат от силата на Доброто, „че ще отпечатва непосредствено и магически в човешката душа естеството на Мистерията на Голгота“. Този велик учител, който живя сто години преди Христос и носеше името Йешу бен Пандира е приемник на Буда. В предсказанието от изток – казва Щайнер: „Този идващ Буда, Майтрея-Буда, ще бъде носител на Доброто чрез Словото. Тогава той ще може да даде на човечеството учението за това, което е Христовият Импулс и в тази епоха теченията на Буда и на Христос ще се слоят и едва чрез това Христовата Мистерия ще стане разбираема за хората.“

Когато дойде времето на последната Седма епоха, в човешкия Аз ще намери своето отражение надеждата. Хората, след като са придобили силата от Мистерията на Голгота, ще могат да приемат в себе си новите сили на надеждата, за да преживеят катастрофата, която ще настъпи в края на Седмата епоха и ще продължат своето развитие в духовността.

През епохите на вярата, любовта и надеждата с истините, дадени ни от Духовната наука, ние вървим по пътя на духовното преобразяване, за да достигнем до божествената цел: да станем Десетата Йерархия на Любовта и Свободата!

Вихра Калапишева

* Всички цитати, използвани в текста са от лекции на Рудолф Щайнер.

ТРАКИЙСКО-БОГОМИЛСКИТЕ КОННИЦИ

Вътрешната връзка между мистериите традиции на античните траки и средновековните богомили личи и в някои богомилски произведения на изкуството като надгробните стели или стечки от Босна, Херцеговина, Хърватска, Сърбия и Черна гора. Те са изработени през периода 12 – 15 в. и са единствена по рода си форма на надгробно изкуство. Използват редица символи, които на пръв поглед са без аналози, един от най-често срещаните от които е този на конника. Мотивите с него са с два вида иконография: статична и динамична. Пример за първата е този, показан на фиг. 1, който носи птица до главата си, а над него има по-едра човешка фигура с неестествено голяма, разклонена на две шапка и един флорален мотив, ограден в кръг. Вероятно тук се има предвид изливащата се по време на посвещението в мистериите Манна небесна или Манас, свързана с отворения отгоре лунен сърп. Това напомня на казаното от Рудолф Щайнер, че името „Парсифал“ се изписва със свръхсетивни букви всеки месец върху лунния сърп няколко дни след пълнолуние. Подобни многозначителни лунни сърпове, флорални мотиви и конници има и на други богомилски паметници, като тези, показани на фиг. 2 и 3.

Фиг. 1 и 2

Особено характерен е конникът от статичен тип на фиг. 4, чийто кон смирено навежда главата си надолу пред намиращата се пред него женска фигура в рокля. Тя го държи с едната си ръка, а с другата - стоящ на опашката си крилат змей. Централно разположена, тя балансира между змея и конника с копие в ръка, значението на което е напълно неясно на съвременните изкуствоведи.

Фиг. 3 и 4

Фиг. 8

Фиг. 5

Вторият вид конници са с динамичен характер, които препускайки преследват един или повече елени с помощта на едно или повече кучета. (Фиг. 5 - 8) Сцените се считат за ловни, но имайки предвид мистериения им произход, са по-скоро култови или религиозни. Това личи от редицата прилики с други подобни на тях, но по-древни сцени, каквито са някои от тракийското изкуство. Една такава е изписана върху купола на древнотракийския мистериен храм до с.

Александрово, Хасковско (фиг. 9), чието ритуално ложе за посвещения, каквото се открива в повечето такива храмове, е показано на фиг. 10.

Фиг. 6

Фиг. 7

Фиг. 9

Фиг. 10

На една от фреските в този храм е изобразена сцена с конник, който преследва елен в компанията на ловджийско куче. Тя е досущ същата като многото такива от богомилските стечки в Западните Балкани, показани по-горе. Смесът ѝ е религиозен или мистериен и има общо с образа на елена,

Фиг. 11

символизиращ възприемателната способност за „улавяне“ на послания от отвъдното или духовното на базата на древното естествено ясновидство. В течение на времето то претърпява промяна, свързана с естественото му

отмиране, което вероятно се символизира с нападението от страна на кучетата. Важността на този мотив го прави актуален и през Ренесанса, от когато датират голям брой изображения на единорози, чието значение е същото като това на елена, умъртвявани от един или повече „ловци“ с кучета. Едно такава е показано на Фиг. 11.

Мотивът „лов на елен“ фигурира често в изкуството на древните траки и под друга форма – тази на т.нар. *Тракийски конник*. Неговите изображения са главно от римския период в Тракия и са вдъхновени от спомена за по-раншните тракийски мистерии. Те са основно каменни и често монументални, за разлика от преримските, които са метални – от злато и сребро. (Фиг. 13 - 16) Това сякаш отразява прехода, извършен по това време от Христос към по-твърдия елемент на Земята в сравнение с металния, който лесно може да бъде втечен.

Фиг. 14 и 15

Фиг. 12

Надписите най-често определят Тракийския конник като Херос или Аполон, който от своя страна, според Рудолф Щайнер, е предтеча на християнския архангел Михаил. Неговият човешки аналог е св. Георги, чиято иконография, макар да не се признава от Църквата, е изцяло взаимствана от тази на Тракийския конник, с тази основна разлика, че до-

като вторият се сражава с глиган, противникът на първия е дракон. Затова неслучайно появата на първите християнски икони на св. Георги-конник (това става едва след 10 в.) е точно в Тракия. От там датира първата такава икона, която е на конния св. Георги заедно със св. Димитър – също на кон, открита в края на 19 в. в Созопол и днес изложена в Археологическия музей в София. (Фиг. 12)

Подобно на Богомилските, Тракийските конници също се делят на два вида – динамични и статични. Една от най-често срещаните иконографически особености на първите е ловът на сърна или елен, в който участват едно или повече кучета. (Фиг. 13 – 15) Конниците обикновено препускат, държейки за задните крака сърна, което дава възможност на едно или повече кучетата да я захаят. Често „ловът“ се споделя с лъв, което създава впечатлението, че сърната не се ловува, а се принася в жертва, което е един вид „сбогуване“ със старите ясновидски сили, след които изгряват нови. На сцените често присъства мъжка фигура, която държи коня за опашката, както и една или две женски фигури, разположени отпред и обикновено покрити с воали. За лишената от мистериенно познание съвременна наука значението им е напълно неясно.

Фиг. 13

Фиг. 16 и 17

Фиг. 18 и 19

Подобни сцени с конници и женски фигури се откриват също така и в изкуството на западно-балканските богомили, което показва наличието на приемственост между тяхните мистерии и тези на траките. (Фиг. 18 и 19) Те са израз на едно, явно общо за тях преживяване, свързано с правомерното пресичане на Прага между физическия и свръхфизическия свят по време на посвещението в мистериите, каквито са били налице както при траките, така и при богомилите. Става въпрос за съединяването или сключването на т.нар. свръхсетивен или мистичен „брак“ между кандидата за посвещение и световната свръхсетивна женска същност, която Гьоте нарича „вечната женственост“. Тя реално има характера на Светия Дух, който според много древни изображения приема образа на жена. Рудолф Щайнер прави следното описание на случая:

„В мистиката Висшето се представя като жена.

Това е същото, което се крие в красивите думи на Гьоте, казани във „Фауст“: „Вечно Женственото ни тегли нагоре!“. Различните народи представят този стремеж на душата към по-висшето съзнание като съединяване с **определен женски образ**, представящ висшата същност на човешката душа. Душата е тази, която се посвещава от световните закони и те са тези, с които тя се съединява като в един вид брак. Виждате как едно по-висше състояние на съзнанието се представя под женски образ като този на Изис в древен Египет, но и навсякъде другаде според характера на всеки народ. Това, което даден народ чувства като своя същност, му се представя като женска същност, с която става съединяване при смъртта или още приживе. Сетивността може да се преодолее по два начина – чрез отхвърлянето

и свързването с духа при смъртта или още тук, приживе, чрез отварянето на духовните очи на човека.“ Събр. Съч. 55, лекция от 28.03.1907.

Именно описаната висша брачна духовна опитност е образно представена на сцените, на които Тракийските и Богомилските конници тържествено се изправят пред жени, покрити с воали. Това е една и съща опитност както за траките, така и за богомилите, заради което е отразена в техните изкуства. След „падането на воала“ или свързването в мистичния брак, посветените в тракийските мистерии са били наричани „хероси“, което на гръцки означава герои, а тези в богомилските, съответно „свършени“, което в латинските извори се означава като „perfecti“.

Мартин Атанасов

ЗА ПРИЯТЕЛИТЕ И СЪТРУДНИЦИТЕ НА РУДОЛФ ЩАЙНЕР

АЛБЕРТ ЩЕФЕН

Алберт Щефен е роден на 1 декември 1884 във Винау, кантон Берн в Швейцария като син на провинциален лекар. На пет години губи две години по-големия си брат. На четиринадесет години отива в Берн, за да се яви на приеман изпит в гимназията; пропада на изпита и е записан в най-долния клас, но завършва и полага успешно зрелостен изпит. По желание на баща си, който искал да му остави лекарската си практика, следва медицина в Лозана от 1904/05 година. Поради нежеланието си да се занимава с медицина, Щефен изпада в екзистенциална криза и през 1906 година заминава за Берлин

Тук той предлага на Самуел Фишер своя първи роман „Отт, Алоис и Верелше“, който го издава. През 1907 година чува първата лекция на Рудолф Щайнер, но се среща лично с него три години по-късно в Мюнхен, където живее между 1908 и 1920 година. Тук написва и романите *Bestimmung der Rohheit* (1012), *Die Erneuerung des Bundes* (1913), *Der rechte Liebhaber des Schicksals* (1916) и *Sibylla Mariana* (1917), всички публикувани от издателство С. Фишер, Берлин.

През времето, прекарано в Мюнхен, Алберт Щефен се запознава с художника Станислаус Щюкголд и жена му Елизабет, чиято дъщеря е частично парализирана. През 1920 година Елизабет Щюкголд отива в Дорнах, за да поиска

Алберт Щефен (1884 – 1963)

съвет от Рудолф Щайнер за дъщеря си, а Алберт Щефен я последва една година по-късно. По желание на Щайнер там той поема редакцията на новосъздаденото седмично списание „Дас Гьотеанум“.

В края на 1923 и началото на 1924 година Щайнер назначава Алберт Щефен за заместник председател на Антропософското Общество. Поради все по-тясната връзка на Щефен с антропософията след 1919 година произведенията му вече не се издават от издателство С. Фишер, затова през 1928 година той основава собствено издателство за художествени науки.

През 1925 година, след смъртта на Рудолф Щайнер, Алберт Щефен става председател на Антропософското Обще-

ство.

През 1933 година художникът Станислаус Щюкголд умира, а две години по-късно Алберт Щефен се жени за Елизабет Щюкголд, с която живее до смъртта и през 1961 г.

Алберт Щефен умира на 13 юли (събота) 1963 година, на 79 години.

„Антропософското Общество трябва да се радва, че един превъзходен поет е намерил пътя към нас“

Рудолф Щайнер

ТВОРЕЦЪТ ПО ПЪТЯ КЪМ ПОСВЕЩЕНИЕТО

Винаги е потребна духовна основа, излизаща от всеобхватните задълбочени мирогледи, за да създава произведения на изкуството, които имат значение за световната култура. В ранните времена това е ставало на фона на мистериите, а след техния упадък – чрез познатите ни ре-

лигии. Ала откакто традиционните откровения на научните изследвания не могат повече да бъдат от полза, възникват школи, създадени от големите майстори (Рафаело, Дюрер, Рембранд) и често, в продължение на столетия, те са единствените средища, където се създават истински дарования.

И те са могли да въздействат много по-трудно върху човешкото развитие, отколкото сега. Постепенно са се отделили от връзката с останалите изкуства, с църковната архитектура, култовата музика и разпространените слова.

Творците са били самотници, стремящи се да бъдат свободни хора, да застанат отвъд доброто и злото и да повишат творческата си сила, проявявайки своя път към истинското изкуство. Всичко това е засилвало тяхното отшелничество. Те често били разбирани погрешно и завършвали земния си живот в лудост или чрез самоубийство.

Това е първата заблуда, която културата преживява.

Другата е свързана с онази наука, поставила граници на познанието пред духа и разпространила учението за специфичните сетивни енергии, според което цветовете са само субективни преживявания на окото, защото в околната среда трептенето на светлината става чрез определени дължини на светлинните вълни и т.н. Задоволява се един закон, паднал от Кантовото мъртво дърво на познанието, и за твореца, насочил се в такава посока, това означава умираше на таланта, защото се отделя изобщо от всяко учение за цветовете. Науката е загубила връзката си с изкуството и все повече се специализира, особено във висшите училища и лабораториите, така че най-вече да излезе нейната всеобхватност, а творецът да бъде отделен като самотник. Двете са нанесли на човешкото развитие необгледни вреди и са съучастници в настоящите катастрофи.

Първото цялостно произведение на изкуството в новото време е първият Гьотанум, построен върху основите на познание, събрало свръхсетивните творчески извори отново в една река. Както отбелязва Рудолф Щайнер, тази потребност намира своето обяснение в творческия свят на цветовете. „Един мост – каза Щайнер – между това, което нашата съвременна наука разглежда и това, което творецът има като свой мироглед, не трябва да се разрушава“.

Първата заблуда, която творецът преживява, има своите корени в егоизма. Той е заложен не точно в аза, имащ за цел да развива свободата и любовта, а в аз-манията, обхваната от инстинкта, от който произлизат слабостта или насилието. Така азът е подведен. Той се потапя във все още нечовешките дълбочини на душата и се развива завистта между хората.

Другата заблуда е в това, че човек изживява своя аз само с интелекта си, остава под властта на господстващите в разума закономерности и не може да се насочи към любимите за него интереси. Да приемем, че човешкият аз живее в цветовете и там се изгубва. След това човек живее като животно и получава тенденциите неговата душа да се интегрира в цветовете, да проникне навътре в творческата сила. Ако не е превъзмогнал все още животинското в себе си, той може да получи душевни хриле като риба или криле като птица, етерна овча или вълча кожа и т.н. и би могъл пак

да остане творец. Защото животното също е творец, но детерминиран от съпровождащата го съзнателно висша мъдрост и не може да разчупи своя собствен кръг. Лястовичето гнездо, бентът на бобъра или пчелната пита са винаги едни и същи. Продуктивната сила се излива в хоризонта напред. Тя зида, изприда, тъче...

Човек се различава от животното, защото очите му са повдигнати, гледат напред и може сам да избира мотиви, да развива и задълбочава даденото му по рождение. Той свободен в това и има възможност да разширява необозримо своя кръгзор. И цветът, попаднал в очите му, идва при него, за да му помогне, да прозвъни в душата му, ако все още е обхваната от животински инстинкти. Той би могъл да се освободи от собственото си тяло, ако не се е затворил сам в това морално въздействие.

Той обаче се затваря, ако живее единствено в своя интелект, така да се каже, издигнал е своя аз над онова, което притежава животното като несъзнателен елемент на мъдростта. Ала човек е загубил собственото си чувство за цветовете, защото иска да изучава „научно“ какви възможности за

избор на синьо или жълто например има. Чрез такива отвлечени разсъждения той губи своето творческо въображение.

От това следва, че художникът може да бъде подложен на две заблуди: едната е органически присъща на инстинктите, които като такива носят в себе си елементарна цвятова основа и творецът остава затворен в своите експресионистични необходимости; другата затваря интересите му към космическия живот на цветовете и художникът се загубва сред различните оптически теории, така че неговите впечатления ще бъдат винаги несъществени.

При един художник става така, че рисува по-често с активни цвятове, например в жълто цветът, който по думите

на Гьоте стои най-близо до светлината. Така се оформят едни есенни настроения. А при художник, който борави повече със сини и виолетови, съседни на тъмнината багри, се издига неговият духовен образ. Има и такива, които се вживяват в инкарнацията на човешкото лице, докато разнесат светло и тъмно, за да получат един повече или по-малко интензивен пурпур, така че поруменяването и побледняването на същността на аза, посоченият от тях път навън или вътрешната затвореност винаги остават видими.

Други художници отново тръгват от едно чувство да форма, която има звукова обаятелност, и така стигат до цвята, преминавайки през звука. Ала всички тези творци се пречистват, въпреки индивидуалните си различия, в търсенето на една висша човечност и на Бога-природа; в увереността, че изобразителното изкуство ще трябва отново да намери пътища към посвещението.

Алберт Щефен

Превод: **Боян Ангелов**

Четири животински ангела
А. Щефен

ДУХОВЕН КАЛЕНДАР

НЕДЕЛЯ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

В източно православните християнски традиции първата неделя от великденския пост е наречена „неделя на православието“. Този ден е посветен на иконопочитането и отбелязва победата на православната християнска вяра над иконоборството. През 843 г. на 4 март императрица Теодора, майка на двегодишния тогава император Михаил, заедно с новоназначения патриарх Методий, свикват в Константинопол църковен събор, на който иконоборците биват порицани и отлъчени от църквата. Така се слага край на цяла епоха във византийската история, белязана с организирана борба срещу иконозашитниците, с разрушения и конфискации на църковно имущество. Целта е да не се нарушава втората божя заповед, дадена на Моисей, която гласи: „*Не си прави кумир и никакво изображение на онова, що е горе на небето, що е долу на земята, и що е във водата под земята; не им се кланяй и не им служи*“.

Разбира се, днес може много да се спори за това какво е „идолопоклонничество“, дали иконите са идоли и дали изобщо човешките души през седмото и осмо християнско столетие имат нужда от визуални изображения на богове и светци. В четвъртата следатлантска епоха, утвърждаващата себе си Разсъдъчна душа превръща Христовите добродетели в чисто човешки качества. Това е един преход, в който човешкото съзнание става все по-малко зависимо от божествено-духовните сили. И все пак в по-голямата си част хората, търсещи път към Бога, изпитват потребност от това да съзерцават картини, изобразяващи Духовни същества и божествената реалност на Духовния свят. Този стремеж се съчетава и с все по-нара-

Миниатюра от Хлудовския псалтир, представяща действията на иконоборците, в съпоставка с евангелските събития

стващата необходимост от възраждане на изкуството в неговите разновидности и форми. Така в прехода от Разсъдъчна към Съзнателна душа човешкият Аз се изявява все по-пълно и израства по един неповторим начин. Това се изразява в търсене на пътища към Бога, в стремеж към овладяване на Христовите добродетели, в приемане и утвърждаване на християнските ценности. Така пътят към Духа е осъзнаване на необходимостта от самовъзпитание и душевно пречистване. В Планинската проповед, изричайки блаженствата, Христос казва: „*Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога*“. За какво „виждане“ става въпрос, как хората на петата епоха могат да намерят за себе си отговор на душевните си търсения? Не можем да очакваме, че Бог може да бъде видян отново чрез обикновеното човешко зрение в сетивно

физическия свят, нито пък, че може да бъде обективно изобразен от художниците. Антропософията ни дава отговор на тези въпроси, оповестявайки една от най-важните духовни истини на нашето време: предстои етерното изживяване на Христос. За тази среща се споменава в блаженствата и човешките души трябва да бъдат подготвени за нея. Това е част от мисията на Архангел Михаил, който апелира за смелост, честност и истинност в човешките отношения. Знаем също, че Михаил е лицето на Христос. Днес всеки сам избира как и по какъв начин да подготви душата си за бъдещето и каква следа ще остави в света. Важното е, че в общия стремеж към Христовото преобразяване на земята, всеки човек трябва да започне първо от себе си.

Христина Ангелова

ЗА ПЛАЩАНЕТО НА ЧЛЕНСКИЯ ВНОС

Всички знаем притчата за сеяча и какво става със семената, които падат на скали, пясък или добра почва. Според мен това важи и за нас, антропософите. Иначе в писмата до членовете Рудолф Щайнер нямаше да говори за пасивни и активни членове и че всеки е свободен да решава какъв да бъде. Но с плащането на членския внос е различно, защото то е записано в Устава на Антропософското Общество. Всеки член при влизането си знае за това и сам определя мотивите си при евентуално неплащане. В книгата „Философия на свободата“ пише, че за моралните действия са необходими знания. Ето защо ще се опитам да обясня идеята за плащането на членския внос. Именно разбирането на тази идея не принуждава никого, защото разбирането дава свобода.

Налага се да напиша нещо, което повечето читатели

знаят. Става дума за трите вида пари и връзката им с тялото, душата и духа на човека. Първият вид пари са за тялото и неговите нужди – жилище, храна, облекло и др. Вторият вид са за желанията на душата – култура, хобита, удоволствия, пристрастия (тук са антропософските книги). Третият вид пари – тези, за духа, се подаряват за нещо, което искаме да продължи да съществува и в бъдещето. От друга гледна точка парите за тялото са свързани с миналото, за душата – с настоящето, а за духа – с бъдещето.

За да прочетем написаното до тук, сме проявили воля за разбиране, защото волята е свързана с мисленето. Известно е, че във волята сме напълно несъзнателни. Но когато се касае за парите, Щайнер пояснява, че са първата малка стъпка към началото на събуждането във волята и

към свободата, която е свързана с използването им.

Предполагам, че някои не плащат, защото не им остават излишни пари, други имат по-важни приоритети, а трети не плащат, защото според тях Антропософското Общество и членовете му са несвършени и не заслужават нищо. Последните, тези от третата група, бих посъветвал да направят помежду си друго, по-свършено общество, вместо да критикуват вече съществуващото. Между другото, критиката идва от интелектуалната душа под влияние на антипатиите на сетивната.

Тези, за които плащането не е приоритет, сравнително лесно биха могли да прехвърлят от втория към третия вид

пари 60 лева за година (пет лева на месец не са толкова много). А тези, които са бедни, безработни или с малки пенсии имат шанс да превърнат плащането на членския внос от 30 лева годишно в окултно упражнение. Ако аз, например, се откажа съзнателно от храна за 2 вечери на месец, (т.е. прехвърлям пари от първия в третия вид), то това действие се превръща в скромно жертвоприношение.

Накрая се надявам никои да не се е почувствал лично засегнат. Целта ми като член на Управителния Съвет, а и защото знам колко лесно е да се критикува Гьотеанума, да стимулирам морална активност.

Йордан Димитров

ИЗКУСТВОТО КАТО ОТКРОВЕНИЕ НА ДУХОВНИЯ СВЯТ И ВЪЗВИСЯВАНЕ КЪМ НЕГО

В древните епохи науката, изкуството и религията са били едно цяло. Тогава човекът е имал пряко виждане, пряка връзка с духовния свят. Древните Мистери са били центрове, откъдето произтичала културата на народите. Посветените Учители и техните ученици са съчетавали познание, изкуство и религия, като откровение на Духовния свят.

Нашата Пета следатландска историческа епоха е започнала през 1413 година. Човечеството напълно е загубило ясновидството и пряката си връзка с Духовния свят. Това е епоха на развиване на интелигентността, насочена към науки за опознаване на материалния свят. Човекът е оставен да бъде свободен, без пряко ръководство на духовните йерархии, за да проучи и опознае физическия свят. От деветнадесети век насам, и особено днес, природните науки, изучаващи земният свят достигнаха своите върхове. Но, наука, изкуство и религия се разделиха.

В днешно време религията има задача да утеши човека от земните трудности и страдания и да му помогне да го понесе. Науките са само природни, не се достига до духовната първопричина на материалния свят.

Изкуството в нашето време все повече се приближава до натурализма, реализма и е отзвук от земния свят. То е далеч от класиката на Древна Елада.

Истинският творец трябва да има научни познания, но също и религиозно чувство, за да достигне до откровения от духовния свят, които да предаде в творбите си.

Гьоте, един велик творец, Посветен, е прозрял, че в истинското творчество се съчетават познание, изкуство и религия. Той пише:

*“Който наука и изкуство притежава,
и религия също има;
А който тези двете не притежава,
той има само религията.”*

Произведението на изкуството се издига от материалните звуци, цветове, форми - до духовни прозрения и откровения. Истинският добър творец, осъзнал духовната си същ-

**Усмивката, тъгата, радостта
с нежна тръпка
извайвай в стих,
във цвят и звук,
отмервай в стъпка.
И врязан като лъч
в безкрайния си мрак
с Дух прозри и
освети го.
Животът ти е миг
от Вечността,
ти Вечността
в тоя миг постигай.**

Михаил Кендеров

ност, иска в своите творби да възвеличи тези откровения, получени чрез въображение и вдъхновение.

Всеки вид изкуство се нуждае от връзка с духовния свят, а не от неговите мисловни съответствия, от абстрактно мислене. Никои творец на стойностно изкуство не би могъл да твори в материалния свят, ако няма въображение, вдъхновение, импулсирани от духовния свят. Всяка творба на истинското изкуство разкрива постигане на съзвучие и хармония между духовния и земния свят. Защото душата на човека живее едновременно в духовния и във физическия свят. Тя е връзката между физическото тяло и Кос-

моса.

Творецът, за да създаде наистина вдъхновено произведение на изкуството с материални средства трябва да пречисти сетивно-материалната форма, така че от нея да прозира Божествено-духовния свят. Творецът би могъл да си каже: “Ето аз наблюдавам цветове, звуци, растения, животни, скали, които са съгъстена духовна същност във физическа форма на Божествено-Духовния свят. Но, аз трябва да сътворя произведение, което да издигне тези багри, звуци, форми, така че от тях да избликва, да струи самият Божествен свят.”

Д-р Щайнер пише: “*Докато живее в своето тяло човекът действа и твори във физическия свят. Той върши това в качеството си на духовно същество. Той отпечатва във физическите форми, вещества и сили това, което открива чрез своя Дух.*”

За поезията

Поезията е първото изкуство, възникнала още в Древно-Индийската следатландска историческа епоха (преди около 8000 години). Тогава хората знаели, че чрез словото се дава израз на нещо свръхсетивно. Те чувствали, че словото избликва от духовната същност на човека.

В началото древната поезия е възникнала от самия човешки говор. Но, тогава хората са имали ясновидство и са преживявали едновременно и в духовния свят. В движение-

то на планетите те са чували гласните звуци, а в зодиакалните съзвездия - дванадесетте съгласни звуци. И благодарение на езика у човека възниквало всичко онова, което той съпреживявал с Духовните Същества.

Поезията в тази епоха не е била само рожба на фантазията, а на директно виждане и общност с Духовните Същества. Така, чрез поезията, космическата мъдрост проникнала в земния свят. Хората свързвали човешките мисли с отражения от неподвижните звезди, чувствата – с движенията на планетите, а волята – свързана със земните сили.

В поезията човекът изразявал всичко съпреживяно в Космоса. Тогава човек се чувствал не само гражданин на Земята, но и на Космоса. И поезията е била отражение на целия планетен и звезден свят. Така възникнали първите поетични творби, като например величествените Веди, Упанишади, Бхагават Гита и др. – извор на космическа мъдрост, красота и хармония.

Днес поезията не е директно съпреживяване на Духовния свят, над извисяване на прозаичния, абстрактен смисъл на думите. Истинската поезия е в ритъмът, мелодията, образността, въображението, а не в буквалният смисъл на думите. Затова тя звучи най-добре при декламации, рецитации, а не в написаният текст. С мелодията, ритъмът, образите, метафорите на стиховете се дава по-дълбок духовен смисъл и често те не могат да бъдат разбрани буквално. *“За истинската поезия думите са само едно средство, а същественото се свежда до настроението, до атмосферата, в която винаги откриваме един отзвук от мировата хармония, от мировата имагинация”* – пише д-р Рудолф Щайнер.

Като пример можем да посочим четиристишието от безсмъртното стихотворение “Хаджи Димитър” на Христо Ботев. То е гравирано със златни букви между “Великите поети в Европа” - на колона в Сорбоната в Париж.

*“Настане вечер – месец изгрее,
звезди обспият свода небесен,
гора зашути, вятър повее,
Балканът пее хайдушка песен!”*

Д-р Рудолф Щайнер пише: *“Физическите средства, с които си служи изкуството, в случая поезията, си остават само средства и нищо повече, а действителното художествено постижение се състои в това, че ни кара да предсещаме онези свръхсетивни светове, до които можем да стигнем не само с думите, но също и с цветовете, звуците и формите.”*

За изобразителното изкуство

Душата изживява своя собствен живот в цветовете на Космоса. Тук действат главно чувствата на твореца, свързани с етерния (жизнения) свят.

Истинското изобразително изкуство отразява, запечатва един единствен миг извън времето и пространството. То превръща мигът във вечност, както го е почувствал и напи-

сал поетът Михаил Кендеров.

Чрез хармонията и дълбочината на цветовете произведението на художника издига преживяният миг на въображение и вдъхновение до Духовния свят. Добрият художник владее перспектива в двуизмерното пространство. Така например синьото отдалечева, а червеното приближава. Художниците от ренесанса като Рафаело, Джото, Леонардо да Винчи са сътворили своите шедеври запечатващи миг във вечността. Например “Джокондата” на Леонардо да Винчи. Той е изобразил загадъчната усмивка и красотата на едно момиче като миг във Вечността. Или “Мадоната” на Рафаело. Във величественият образ на Божията майка и малкият Исус е отразен миг във Вечността на съкровена майчина прегръдка на малкото дете. Истинското изкуство не е свързано с представите за пространство и време, а изразяват представи, които действат вечно.

За пластиката, скулптурата

Пространствените форми в творбите на скулптурата са в триизмерното пространство. Тук действа главно волята на ваятеля. Пластичното изкуство изразява отношението на човешката душа, на твореца към света, създаден хармонично и красиво от Боговете.

Пластиката в Древна Гърция е била израз на стремението на твореца да предаде във формите божественото в човека и в Природата. Например фигурата на Венера Милоска или на Аполон, които се намират в музея “Лувър” в Париж.

Класическите творби на скулптори от Ренесанса като Микеланджело, Донатело и др. показват съвършенството, хармонията на човешкият Дух, на вечната красота на човека, вълпътени в мрамор. Възхита предизвикват фигурите изваяни от Микеланджело - на Давид, или на Божията майка държаща на коленете си тялото на Христос, свалено от кръста /“Пиета”.

За музиката

Но, ако се издигнем от триизмерното пространство на физическия свят (пластиката) и двуизмерното пространство на етерния свят на цветовете (изобразителното изкуство) достигаем до Божественият свят, където няма пространство – светът на музиката. Музиката е изцяло духовно преживяване, то е едноизмерно. Човек приема светът на музиката като свой собствен. Душата изживява светът на хубавата музика като своя духовно-душевна сила. Ако човек се отдаде на дълбокото изживяване на музиката, той я възприема като собствена духовно-душевна същност. Тук в земния свят чрез хубавата музика, издигайки се, душата усеща родството си с космическите духовно-душевени сили.

До такова божествено, достигащо до “Хармонията на Сферите”, въздигащо душата и Духът ни преживяване предизвикват например: “Токата и fuga в ре минор” на Й.С.Бах, “Девета симфония” на Бетовен, “Реквием” на Моцарт, Ноктюрните на Шопен, “Парсифал” на Вагнер и пр.

“Човекът е тук на Земята заради Боговете и Бого-

“Ето защо истинското изкуство съзнава своите задачи: от една страна да има мисията да импулсира духовно-божествения живот в условията на физическия свят, а от друга страна то иска да извиси физическия земен живот по такъв начин, че в своите форми, в своите цветове, думи и звуци той да се прояви като едно земно откровение на Космоса.”

Д-р Рудолф Щайнер

вете имат нужда от силите, които могат да се породят единствено в човешката душа. Да, човекът е тук на Земята, понеже Боговете се нуждаят от неговите мисли, чувства и воля. И когато човекът мисли, чувства и проявява воля в съответствие с живите сили на Космоса, тогава Боговете вземат всичко това и го отнасят горе, превръщайки човека в техен космически сътруд-

ник, за да му предложат после чрез звездните светове онези свои откровения, които след време той отново ще им върне, вече под форма на своето изкуство... Ето как човекът е свързан с мировото развитие, ето колко дълбоко е душевното му родство с Космоса." – пише д-р Рудолф Щайнер.

д-р Иванка Кирова

Деветте музи били гръцки богини, които властвали над изкуствата и науките. Те били дъщери на Зевс, господар на всички богове и Мнемозина, богинята на паметта. Зевс и Мнемозина имали любовна афера, която е продължила девет нощи. Музите са богините, които вдъхновили талантиви художници, музиканти, танцьори и автори.

Те са последователи на бог Аполон (бог на музиката и пророчество), но също така и добри приятелки на богинята Атина.

Платон издига олтар за деветте музи в библиотеката на известното си училище, Академията.

„Muse“ е източник за думи като музей, забавлява (amuse), музика и мозайка.

Думата „музей“ означава святилище или храм на музите.

Калиопи е муза на епическата поезия.

Клио е музата на историята.

Ерато е муза на любовна лирика.

Евтерпа е муза на музиката.

Мелпомена е музата на трагедията.

Полихимния е музата на свещената поезия.

Терпсихора е музата на танца.

Талия е музата на комедията.

Уrania е муза на астрономията.

ТВОРЧЕСТВОТО НА МИКЕЛАНДЖЕЛО – ПРЕДСКАЗАНИЕ НА ХРИСТОВИЯ ИМПУЛС

Микеланджело

ди Лудовико Буонароти Симони,
6 март 1475 – 18 февруари 1564

новице трябва да заемем спрямо него и да го оставим да действа върху нас като човек:

Съдържанието на старите християнски импулси още можеше да действа върху душата на Микеланджело и от тези импулси той създаде това, което по неговата форма принадлежеше вече на времето, в което ние самите се намираме. Това създава в него настроението на онова стихотворение, което той, насочвайки поглед назад върху своя живот, написа в своите последни дни и което ни показва, какво становище трябва да заемем спрямо него и да го оставим да действа върху нас като човек:

*Лежах в пристанището, гдето всички стигат,
И возех се на лодка крехка аз.
Пътуването беше бурно,
но време е сега да уредя в таз книга
на живота своята сметка.
Изкуството бе нявга щастие за мен;
опиваше ме с нектара си, така примамно пенещ се,
То беше идол и богиня, и сънувах,
догдето събуждайки се видях, що беше ми дарило то!
Разрухата два пъти сполетя ме.
Смъртта отнася ме сега тъй безпоощадно,
След туй онази вечна смърт ужасна!
Спокойствие не дават мраморът и багри,
едно ме само утешава: да гледам бедните
онези от кръста що протягат се към нас.*

Микеланджело беше един велик поет и това, което е стигнало от неговите стихотворения до нас, показва същия дух, който можем да намерим в неговите скулптури и в неговите картини. Последните три стиха показват, че в Микеланджело живееше нещо, което не се е справило с ми-

ровия процес на човечеството. Защото той стои като едно двойствено явление още в старото и въпреки това вече в новото. Това ни показва особено онази творба, която той създаде под влиянието на един папа във Флоренция: гробът на Медичите, на Джюлиано и Лоренцо де Медичи. Не само главните фигури на надгробните паметници ни показват Микеланджело, а както се научихме днес да го познаваме, единият Медичи е размислящ, другият изразява активна воля, и двамата готови всеки момент да изпълнят това, което Микеланджело е вложил в тях.

От това, което Микеланджело е нарисувал, ние можем действително да прочетем, че то представлява едно предсказание на Христовия Импулс. И бихме могли да кажем: Ние виждаме тук представена цялата предхристиянска история. Големият брой образи навсякъде изразяват характера на епохата в един или друг от прадедите на Христос Исус. Как е дошъл ХРИСТОС в света? И как се е развил светът, за

да може да стане в него това, което се е осъществило като история на човечеството до християнството?

Най великите духове живо ни учат, как смисълът на живота ще се изпълни благодарение на това, че можем да гледаме към повтарящите се земни съществувания и да пренесем във все по нови епохи това, което сме изживели в стари епохи на човечеството. И когато Гьоте е казал: Природата е измислила смъртта, за да може да има много живот, Духовната наука казва: Не само светът е измислил смъртта, за да може да има много живот, но за да добие един все по-богат и по възвишен живот! Тази е обаче единствената мисъл, която можем да намерим достойна за един светоглед, за да я поставим до такива мисли, каквито получаваме при съзерцаването на произведения на изкуството, каквито са тези на Микеланджело.

Рудолф Щайнер
Берлин, 8.01. 1914 г.

ВЪТРЕШНАТА ДИНАМИКА И РАВНОВЕСИЕТО В ТВОРБИТЕ НА МИКЕЛАНДЖЕЛО

Вътрешната динамика на пробуждащата се душа и формите, в които тя се чувства заключена, са неизменно повтарящи се теми в творчеството на Микеланджело. Но не толкова в темите, колкото в методите на работа с материалите се изразява творческата воля на художника. Методите, към които той прибегва, не са измислени от него, а в по-голямата си част са открити несъзнателно. Като живописец и скулптор, Микеланджело изпява все един и същ импулс – търсенето на контрасти. Самият Микеланджело мисли в контрасти, виждайки в човека срещата на противоположно насочените сили. Смисълът на контрапоста, открит още в гръцката пластика, се прояснява там, където започва преходът от отпочиващата човешка фигура в архаическата пластика към движението. Човешкото тяло, като съд на космическите сили, влиза в пространството и се подчинява на волевите сили, идващи към него с движение отвътре. Човекът радостно се отдава на пространството, развива се в него по всички посоки на своята воля. Скулпторът се стреми да улови самото начало на движението и отива все по-далеч в тази посока. Микеланджело изобразява човешката фигура с помощта на контрапоста. Обикновено при него изобразяваните части на тялото са разгърнати под ъгъл един към друг и към корпуса. Те са разположени в различни плоскости: горната част на корпуса е противопоставена на долната; дясната половина - на лявата.

Душата, която сякаш се е събудила вътре в тялото, встъпва във вътрешен диалог с него, като се стреми да се освободи от властта му или да го подчини на себе си, но на никоя от тези борещи се вътре в човека сили никога не е дадено да покори другата.

Авторът на тази статия - Георгий Кавтарадзе е един от най-изявените съвременни организатори на антропософската работа в С. Петербург, основател на издателство „Дамаск“, автор на фундаментална монография за икономическото развитие на Запада и на редица лекции за съдбата на големите деятели на руския Сребърен век от кармическа гледна точка.

Микеланджело - „Давид“

Това е „Давид“, изобразен от Микеланджело в цял ръст. Целият му корпус се опира на десния крак и центърът на тежестта на тялото е изместен малко надясно. Левият крак е леко встрани, като че ли има намерение в следващия момент да се отблъсне от земята; лявата ръка е повдигната и леко сгъната в лакътя, главата е обърната наляво. Там Давид вижда врага и е готов да му даде отпор. Това са три големи контрапоста.

Микеланджело - „Мойсей“

Тринадесет години по-късно същата схема е била повторена в „Мойсей“ с тази единствена разлика, че фигурата на пророка е представена в седящо положение, но главата също е обърната наляво. И той като Давид вижда нещо там. Левият крак също е леко назад, но в седящата фигура движението е по-

сдържано. Мраморните фигури, изваяни от Микеланджело оставят впечатлението, че нещо се подготвя. Мойсей, например, изглежда така, сякаш всеки момент ще се изправи. Навсякъде в тези фигури има тревожно и напрегнато очакване. Човекът в тях е изведен на границата на статичното състояние.

Микеланджело – „Капела Медичи“

Максималното разгръщане на възможностите на контрапоста е представено в четирите времена на денонощието върху саркофага на херцозите от семейство Медичи. Всичките са поместени в крайно неудобни пози върху наклонените покриви на саркофагите, сякаш трябва да правят усилия да се задържат на местата си и затова четирите фигури са построени на контрапости като нанизани на една ос тела. Мъжката фигура на „Деня“ е застигната в момент на трудното обръщане около своята ос. За разлика от безволево отдадената на земното притегляне фигура на „Вечерта“, фигурата

на „Деня“ е обхваната от движение, възникващо пред очите ни. Разтревожена от нещо, тя се опитва да промени положението на тялото си. Като звяр, вдигнат от ловеца в леговището си, „Денят“ изглежда, че има намерение да се укрие в безопасно място някъде отзад. Сигналът за тревога засега не е достигнал до отпочиващата долна част на тялото, леко прегъната в коленете. Приповдигнатият ляв крак като че ли нерешително се подготвя да изведе тялото от спокойното му състояние, но разтревожената горна част е вече в движение и увлича след себе си останалите части. Търсеца опора, лявата ръка е прехвърлена зад гърба, дясната я следва, а осветеното от ярка светлина лице поглежда из-зад дясното рамо, обръщайки се към зрителя. Контрапостът тук е в развъртяването на ръцете около оста на тялото. Изпълненият с напрежение момент на очакване на движението раздвижва статичността на формата и сътворява вътре в нея пространство, което не може да бъде предадено с други средства, освен с контрапост.

За Микеланджело тялото е тъмница на душата и ако за човека не е възможно да се избави от тази тъмница по друг начин, освен да я разруши, то докато той е жив, в ръцете му винаги има средство за преодоляване на властта на тялото над душата чрез творческия акт. Контрапостите на Микеланджело са следи от движението на душата, която чрез творчеството се освобождава от оковите на тялото, при което художникът не дава превес на нито една от борещите се страни. Изживявайки тялото като окови на душата, не отстъпвайки от ежеминутното усещане за житейската истинност и живеейки сред вътрешните конфликти между тялото и душата, той не се стреми да ги примири, за да намали вътрешното противоречие между тях, а с помощта на своите контрапости търси равновесието на силите, което всеки момент може да бъде нарушено.

Г. А. Кавапарадзе

В ДИАЛОГ С ПРИРОДАТА

„Дали не може самият Рудолф Щайнер да води образователните часове?“ - питали работниците и занаятчиите при строежа на Гьотеанума. Преди обяд би било най-добре, защото вечер биха заспали. И така било организирано. Когато на 10 ноември 1923 година той говори за пръв път за живота на пчелите, се появяват елементите, които и днес ориентират и инспирират: Първо, пчелите са в опасност! Ако не внимаваме, след 100 години пчелите ще измрат. Второ, пчелите са създатели на взаимоотношения в природата и могат да ни разкрият много неща за нейните тайни. Трето, информация за дълбоката връзка на човека с пчелите. По-късно в лекциите става ясно, че тази връзка е духовно род-

ство. „Братски същества“ на човека ги нарича Рудолф Щайнер. Пчелите образуват организъм, който е повече слънчев, отколкото земен. Като такъв, пчелният кошер е „гост“ на Земята. Щайнер говори за пчелната отрова не като за „оръжие“ по смисъла на Дарвин в „борбата за съществуване“, а описва как от общия произход са се отделили растения и насекоми и как чрез отровите на насекомите се поддържа животът на Земята. „Отровите са духовен акумулатор“. „От тук се вижда, че отровите, действащи възпалително, в същото време са лечебни средства срещу смъртта. Може да се каже, че тъкмо пчелата е изключително важна по отношение на това, да може всичко да се съхрани в цветята.“ GA243 Сватбеният полет: Царицата, според Рудолф Щайнер, която през целия си живот е в кошера, излита само един единствен път и лети към слънцето. Тя иска да отлети на слънцето, тя лети толкова високо, колкото ѝ позволяват силите и може да бъде оплодена само от търтеи, които са в състояние да я придружат – извън „земния“ кошер, възможно най-близо до слънцето, на което тя принадлежи. Една възпламеняваща картина!

Щайнер смята, че пчелата трябва бъде смятана за свята

то животно, защото тя е външно отражение на организацията в главата ни, където клетки на нерви, кръв и белтъчини работят съвместно. Това се онагледява в кошера: Когато тези видове клетки се обособят, от нервните клетки се образуват търтеи, от кръвните работнички, а от белтъчните - царицата. Сравнението отива и по-далеч: Както при човека от силите на главата се оформя останалият организъм, така пчелите изграждат восъчните пъти като тяло. Пчелните пъти отговарят на нашите крайници.

Селскостопанският курс в Кобервитц 1924

След дълго пътуване с влак, Рудолф Щайнер пристига със своите придружители в Кобервитц вечерта на 6 юни. Както пише Курт фон Вистингхаузен, посрещащите са стреснати от здравословното му състояние: „Вече се смрачаваше, когато колата най-после пристигна. Когато Рудолф Щайнер слезе, всички се изплашихме от влошения му външен вид. Въпреки че беше лято, той носеше зимно палто.” На следващата сутрин, Петдесетница, започва курсът. През нощта, докато всички други спят, Рудолф Щайнер работи, пишейки в леглото. В 5 часа сутринта предава материала на куриера, за да замине с първия влак. Изненадващо, въпреки преумората, с напредването на седмицата и с развитието на селскостопанския курс, Рудолф Щайнер се чувства все по-добре. Дните на курса са описани като празник – празничност, която и днес може да се „прочете” в лекциите. Ако помислим колко многообразен и обгръщащ целия свят е този импулс, ще видим каква духовна субстанция е родена през тези няколко дни на Петдесетница (Света Троица) през 1924 година. Как е работил Рудолф Щайнер? Възможно ли е от историческа гледна точка да се потопим в духовното настояще на неговото творчество? От кой работен поток са възникнали тези две „творби”?

Първо качество: Човекът е основата

Първата скица от селскостопанския курс представлява картина с гигантски размери. Тя стига до Сатурн. Става дума за големите изображения на природа-дух на Рудолф Щайнер през 1923 и 1924 година. Той говори за художническото възприемане като инструмент за излизане от предметното. Винаги съществува връзка с човека. Човекът се явява винаги като микрокосмос в съотношение към макрокосмоса, като съзвучие на цялата природа той е изходна точка за култивирането ѝ. „Човекът е основата.”

Второ качество: Полет в слънцето

Как от тези големи фантазии Щайнер преминава към действие, как казва: „Вземете цветовете на белия равнец”? От перспективата на миналото, когато чудният бял равнец е бил създаден и се е развил, няма никакъв смисъл да се иска нещо да бъде „поправяно”. Белият равнец по свой начин е върховно творение на природата, по-добро не може да бъде! Импулсът да излезеш извън създаденото и да се намесваш преобразявайки, идва от бъдещето, във всеки случай не от бъдещето, което е продължение на миналото, „Futurum”, а от бъдещето, което се приближава към нас и което вече е налице в настоящето - „Adventus”. При учредяването на

Антропософското Общество Рудолф Щайнер става негов председател. От гледна точка на миналото това е било нещо „забранено”: Посветеният не бива да стои начело на организация, която дава на тази река на познанието възможност за земно място в културния живот. Щайнер го прави рискувайки и скача в идващата от бъдещето бурна река. Той скача в едно ново измерение на своето предназначение, което още не познава, а може само да желае. Рудолф Щайнер нарича това, което се случва в края на това заседание, „начало на световен и времеви поврат”. Трябва чрез действие да скочиш в течението, което идва от бъдещето, където самата Земя ще бъде Слънце. Скок в кармата, идваща срещу мен от бъдещето – така бих искал да нарека това второ качество на неговото творчество.

Трето качество: Братство

Третото качество на творчеството на Щайнер е социално. Всеки е цар в своето стопанство и горко на царя от съседното стопанство, ако в неподходящ момент изкаже „по царски начин” мнението си за торенето, за препаратите – в такива случаи се разлетява „перушина” – и въпреки това: Ние работим съвместно и участваме в биодинамично движение. Преживяването на дълбочината и големината на импулса за селско стопанство на бъдещето е по-силно от отклоняващите сили. Това се получава когато царят е и пастир. Ние успяваме в това, защото работим повече, отколкото мислим. Като работещ селски стопанин аз ежедневно виждам колко малък съм в сравнение с величието на природата, изискванията на обществото, моите собствени цели. Любовете на Щайнер към пролетариата не е емоционална, а много повече „обективна”. Работникът е човек, който няма нищо, който е това, което прави мислейки, чувствайки, искайки. Като работници ние сме равностойни, всеки е в своята индивидуална кармична ситуация – но в света и пред света ние сме като братя и сестри. И това братство (по дух) е модерната социална форма, която има различен облик (образ) в духовния живот, в правния живот и в икономическия живот.

Три ориентировъчни линии

Бих искал въз основа на казаното да изведа три ориентировъчни линии за бъдещите десет години: Първата ориентация бих нарекъл: „Човекът ще бъде поставен в основата”. Природата в нейното духовно измерение е много по-голяма, отколкото ние предполагаме. Възможно е да се работи с това духовно измерение и да не я принизяваме до материално измерение, когато мислим и за човека като съзвучие, като микрокосмос. Вярвам, че тази ориентация е плодородна и навременна за въпросите на цялата Земя като измирането на пчелите или промяната на климата.

Втората ориентация бих нарекъл: „Полетът в Слънцето”. Човекът като изследващ и действащ ще бъде оплоден тогава, когато скочи от старата планета и се потопи в реката на бъдещето, която блести като слънце. Това е реката на нашето желание във вътрешната и външната работа. Да се грижим за нея! Тя бързо се губи в близост до концептуалното и „умно” мислене. Поддържането в будно състояние на качеството на импулса ни прави млади и ще ни даде въз-

можност да бъдем актуални в нашите биографии, в нашите общности, в нашето време. Третата ориентация искам да нарека: „Братство“. Това може да означава да се чувстваме различни и индивидуални, но в душевен смисъл съпринадлежащи на импулса за селско стопанство на бъдещето. В това отношение ние се движим добре с една култура на диалога, която се опитваме да развиваме като форма на живот в нашата секция, чрез разработване на нови правила за признаване на ферми и продукти в рамките на Demeter International и най-важното, чрез нов тласък, който сега трябва да лансираме, за асоциативно стопанисване.

Уели Хуртер - зам. ръководител на секцията за селско стопанство

списание „Дас Гьотеанум“, 2014
превод: Агенция „Валера“

Винаги между 33° и 36°, пчелният кошер е топлинен остров на природата

ОСМИЯТ ЕЛЕМЕНТ За тайната на антимона

Към върховете на антропософската медицина спада – както често сме говорили тук – терапията с така наречените планетарни метали. Свързаните с тези седем метала и принадлежащите им небесни тела (Сатурн – олово, Юпитер – калай, Марс – желязо, Слънце – злато, Венера – мед, Меркурий – живак, Луна – сребро) сили се прилагат целенасочено за стимулиране и усилване на определени оздравителни процеси, напр. процеси на ограничаване с олово и неговите съединения или регенерационни процеси със сребърни препарати. Разбирането на металните процеси се постига чрез преданията за античните божества-планети (Венера, Марс, Меркурий и т.н.). Тези същества, които олицетворяват специалните качества на съответния планетен метал, са почитани в гръцките и римски мистерии. Но хората са общували с тях и в ежедневието си – от древността до наши дни. Как стои обаче въпросът с другите метали? Какви лечебни сили можем да очакваме от тях и как можем да ги разберем?

АНТИМОН, ЕТЕРНИЯТ МЕТАЛ

Антимонът е химичен елемент, означаван със символа Sb, притежаващ атомен номер 51 в периодичната система на елементите. По химични и физични свойства принадлежи към групата на металлоидите.

Докато седемте „планетарни метали“ представляват „в чиста форма“ определени архетипове, другите метали са възникнали чрез съвместно действие на различни влияния и сили. Това обаче не означава, че по значение са подчинени на седемте метала или че са по-малко важни за практическото лечебно изкуство. Това се отнася особено за антимона, който се счита за металлоид и играе важна роля

*д-р мед. Франк Майер е експерт по природни методи на лечение и автор на „Тайната на металите – От митовите до практическото приложение в антропософската медицина“
От 1994 работи като семеен лекар в Нюрнберг*

в антропософската медицина. Металоиди се наричат веществата, които не притежават всички типични за металите качества. Антимонът е светъл, блестящ, крехък материал и поради своята трошливост не е еластичен, каквито са обикновено металите. Типичната за металите проводимост за електричество и топлина също не е висока при антимона. Със своя сребрист блясък обаче той без съмнение е метал и се използва като такъв, напр. в сплави. В природата антимонът, наричан още стибниум, може да се намери под формата на сулфид (= антимонит = стибнит). Разположените като лъчи

кристали на антимонита показват на антропософската медицина важни качества на антимона; алхимиците, които са посвещавали цели трактати на антимона, също често говорили за антимонита, който изразява особено ясно сигнатурата на антимона. В своята книга „Основи за разширяване на лечебното изкуство“ Рудолф Щайнер и Ита Вегман обръщат внимание върху тази „хрстовидна структура“ и обясняват: „Той се разделя на линии, насочени от земята към силите, които действат в етера. По този начин с антимона в човешкия организъм се внася нещо, което пресреща на половината път действието на етерното тяло“¹. Крехкият антимон – казано с други думи – е метал, който се съпротивлява срещу земното, тленното и има силен афинитет към „етерното тяло“, към системата на житейските сили. Това е един „неземен“ и поради това специален метал. Своята сила етерният метал дължи на „взаимодействието на планетите Меркурий, Венера и Луна“². Те просто се съчетават така, че действието на антимона да е сума от действията на живак, мед и сребро. Действието на антимона се дължи на самостоятелна формираща сила, която придава форма на човешкия организъм

1 Рудолф Щайнер Събрани съчинения, том 27, стр. 69

2 Рудолф Щайнер Събр. съчинения, том 312, стр. 354-356

като цяло и на органите по отделно.

ЧОВЕК – АНТИМОН

„Човекът всъщност е антимон“, казва Рудолф Щайнер, „ако се има предвид всичко, което постъпва в него от вън.“² Тази силова система се включва при много болести. Сферата на приложение на антимона и на неговите естествени и изкуствени съединения е много широка. От множеството антропософски и хомеопатични лекарствени средства с антимон ще се спра на три препарата, които се прилагат за самолечение при по-скоро леки, всекидневни оплаквания.

Кремът с бисмут/стибиум съдържа металоидите антимон (стибиум) и близкия до него бисмут в съотношение 1:1 в ниска потенция (т. е. сравнително висока концентрация, поради което кремът има леко сив цвят). Бисмутът разめква втвърдявания и прави кожата мека, действа като антимона противовъзпалително, най-вече при язви (гнойни рани, циреи). Антимонът възстановява здравата форма. Помага надеждно при проблеми от главата до краката, преди всичко при напукани устни (т. н. рагади на устните), както и при брадавици и различни видове мозоли.

Брезов въглен комп. капсули – освен брезов въглен и корени лайка, капсулите съдържат антимонит. Използването на антимонит при разстройство се препоръчва директно от Щайнер. Формиращите „антимонизиращи“ сили ограничават прекаленото образуване на течност в червата, докато брезовият въглен стимулира поемането на течност. Лайката действа допълнително противовъзпалително. Капсулите са и превантивно средство срещу разстройство по време на пътуване.

Аурум/Стибиум/Хиосциамус Глобул и подобните Аурум /Хиосциамус комп. капки са подходящи при ритъмни смущения, напр. при хора с „нервно сърце“ (когато е изключено заболяване на самия орган). Антимон, комбиниран със злато и черен блян (хиосциамус нигер), помага за възстановяване на нарушения ритъм (също и при смущения в съня).

Франк Майер

Внимание! Тази статия съдържа само обща информация и не замества консултацията с лекар. Авторът и издателството не поемат никаква отговорност.

ПОКАНА

УС на Антропософското общество в България кани всички членове на **Общо годишно събрание** и празнуване на **Великден** в Стара Загора на 1-ви април 2018г.

ПРОГРАМА

11.30 Откриване

11.40 „Силите на кармата, лежащи в основата на сакраменталното и на духовното причастие“ лекция от Веселина Велкова

13.00 Обедна почивка

14.00 Общо събрание на АОб при дневен ред:

1. Доклад от Председателя
2. Финансов доклад
3. Изказвания и обсъждания
4. Вземане на решения по направените предложения
5. Избор на УС и Председател за следващия мандат

Моля, носете членските си карти, за да гласувате с тях.

ПОКАНА

за Годишната конференция и Общото събрание на Единното антропософско общество

Скъпи членове,

Каним ви сърдечно на Общото събрание, което тази година ще се проведе преди Великден от 22 до 25 март в Гьотеанума под формата на Годишна конференция на тема „Върху какво градим? Бъдещи перспективи за Единното антропософско общество“.

Бихме искали да поработим заедно върху развитието на АО и Училището за духовна наука в различни работни групи. Събирателната точка ще бъде втората част от Медитацията на Основополагащия камък.

Силата на въздействие на Антропософията и оттам на Обществото се развива чрез връзката с предизвикателствата и нуждите на нашето време. Може ли Антропософията да допринесе с решения или да стане средство за лечение на света? Как АО ще направи възможно и да подпомогне осъществяването на такова въздействие? Това отношение ни води към бъдещи импулси свързани с Ита Вегман, както и към взаимовръзката със света и макрокосмоса, която отстояваше Елизабет Вреде.

Работните групи от 11-те секции на Училището за духовна наука също ще разгледат тези теми. Очакваме с нетърпение да споделим презентациите от много страни и ще намерим достатъчно време за такъв обмен.

Чрез общата езотерична работа по време на Годишната конференция можем да задълбочим връзката с духовния свят и да се свържем с лечебните духовни импулси за света и застрашената земя.

За повече информация и регистрация:
www.goetheanum.org/8721.html

Христос в мен

Христос в мен!
 Аз искам да го погледна
 и да видя чертите на лицето Му.
 Христос в мен!
 Когато звездите небесни изграждат,
 светли изгряват, после залязват.

Христос в мен!
 О, пречисти мисълта ми
 и аз ще видя Твоето чело.
 Христос в мен!
 Орелът е този, който ще направлява
 полета ми към висините.

Христос в мен!
 О, освети любовта ми
 и аз ще видя Твоя поглед.
 Христос в мен!
 Необуздаността е прогонена
 и лъвът свежда смирено глава.

Христос в мен!
 О, усили волята ми
 и аз ще видя Твоите устни.
 Христос в мен!
 Стадата волно лудуват
 в зелените, тучни поля.

Христос в мен!
 О, укрепи крачката ми
 и аз ще те следвам до края.
 Христос в мен!
 Аз виждам как змиите
 потъват надолу в реката на ада.

Христос в мен!
 Пред Твоя лик,
 глава извърща недостойната твар.
 Христос в мен!
 В Твоята светлина аз казвам:
 „Ex Deo Nascimur!“

Алберт Шефен
 Превод от немски език:
Лиляна Калчева

„Разпятие“ - А. Шефен

АНТРОПОСОФСКИ ГРУПИ**ВАРНА**

Антропософска група
„Михайлова ковачница“
 Радослава Ангелова
 тел. 0878 478 638

Група **„Духът на Петдесетница“**
 Веселина Радкова
 тел. 0888 515 174
 Радослава Ангелова

ПЛЕВЕН

Антропософска група **„Светилник“**
 Галина Трифонова
 тел. (064) 840 564; 0888 632 206

СОФИЯ

Група **„Михаил“**
 Лалка Фингарова, тел. (02) 868 99 49;
 0888 263 741

Антропософски кръг **„Аристотел“**
 Доц. д-р Иванка Кирова,
 тел. (02) 831 78 74

Група **„Рудолф Щайнер“**
 Александър Бояджиев
 тел. 0888 406 095

Група за художествена работа с
 Мистерийните драми
 Христо Маринов: 0879 058 241

Група **„Ариадна“**
 Диана Ботушарова
 тел. (02) 840 7643; 0879 923 866

Група **„ЛОГОС“**
 Константин Йорданов
 тел. 0894 515 355

Група **„Космософия“**
 Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35

**Курсове по антропософска
 социална арт-терапия**
 За връзка:

Снежана Бечева 0887 049 946
 Вихра Калапишева 0887 152 335.
 Нина Стамова 0886 214 803

СТАРА ЗАГОРА

Група **„Антропос-С София“**
 Дора Петрова, тел. (042) 643 500

Група **„Рудолф Щайнер“**
 Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509

Група **„Клуб на родителите“**
 Иглика Ангелова, тел. 0885 910 339,

**Социална художествена
 терапия**

„Дъгата на Дочка“
 Дора Петрова, тел. (042) 643 500

ТЪРГОВИЩЕ

Група по лечебна педагогика
 Константин Адамов
 тел.: (0601) 811 07; (0899) 609 516

ЯМБОЛ

Група **„Светлина“**
 д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057

ВИЕНА

Група **„Рудолф Щайнер“**
 Нели Хорински, тел. 0899090165

**ФОНД за НАБИРАНЕ
на СРЕДСТВА**

**за закупуване на
 Антропософски дом
 в София (към АОб)**

Дарителски сметки:
 BGL BG24UNCR76301075590031
 USD BG10UNCR76301175509595
 EUR BG07UNCR76301475508630

Текуща наличност: 4705 лв.

За контакти:

Георги Акабалиев – 0878 398 509
 Александър Бояджиев – 0888 406 095

БЛАГОДАРИМ !

Скъпи приятели, уважаеми
 читатели на „Антропософски вест“,
 Всеки, който желае да изкаже мнени-
 е или коментар по разискваните в
 настоящия и бъдещите броеве на вест-
 ника теми, може да ни пише на е-mail:
vestnik@aobg.org . **Очакваме ви.**
От редакцията

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Христина Ангелова
 Веселина Велкова
 Диана Ботушарова
 Юлия Стоянова
 Георги Акабалиев
 Тел: 0889 291988; 0897 728885
 e-mail: vestnik@aobg.org
 уебсайт: www.aobg.org

Отговорност за съдържанието на
 публикуваните материали носят
 единствено техните автори.